

DRIEMASTER

Wat valt er te kiezen op 29 november?
door Jan Weggemans

Onderwijs in Nederland, een interview
met A. J. Evenhuis

Verkiezingscarroussel
door Jan Franssen

Een open brief

HB-tafel

Congres nieuws van de vice-voorzitter

Wat valt er te kiezen op 29 november?

De begroting van het kabinet-Biesheuvel laat weinig ruimte over voor nieuwe overheidstaken. Dit houdt o.a. verband met de situatie rondom lonen en prijzen. Deze actuele problemen worden verbonden aan een beoordeling van de partijprogramma's van de Progressieve Drie en de VVD (bij wijze van voorbeeld). De konklusies zijn onthutsend voor de bestaansgrond van de politieke partijen zoals die nu functioneren.

I. De begroting.

Op de derde dinsdag van september diende het „Tweede kabinet-Biesheuvel” haar Miljoenennota voor 1973 in. Bij een uitgaventotaal van f 43 miljard is er een fiks tekort van f 2.9 miljard. Dit uitgaventotaal kunnen we plaatsen tegenover het netto nationaal produkt (produktie zonder afschrijvingen), het bedrag wat we jaarlijks samen produceren, dat voor 1973 geschat wordt op f 134 miljard. Naast de belastingen (29.5% van het nationale inkomen) leggen de sociale verzekeringen beslag op 18.2% van het nationale inkomen. Stel dat een ieder gemiddeld ongeveer 10% van zijn inkomen voor wonen uittrekt, dan hebben de Nederlanders gemiddeld genomen de beschikking over 40% van hun inkomen voor alle overige uitgaven (voeding, kleding, vervoer, huisinrichting, etc.). Nationaal gezien is dat ca. f 54 miljard ofwel per Nederlander gemiddeld per jaar ca. f 4.000,- belastingen premievrij na aftrek van woonkosten. Deze simpele rekensom laat zien dat de belastingdruk (percentage van het inkomen) niet alsmaar kan blijven stijgen om nieuwe wensen te realiseren. Van 1972 op 1973 gaat ongeveer 90% van de groei van ons nationale inkomen naar de collectieve sector. Een werknemer met een inkomen vlak onder de

premiegrens (ca. f 18.000,- per jaar) betaalt weldra al 60% van zijn inkomen aan loonbelasting en sociale premies.

Konklusie:

De regering kan weinig nieuwe taken aanvatten als de bevolking de verdere belastingdrukstijging niet wil accepteren. In de praktijk blijkt er van bezuinigen niet zoveel terecht te komen (Kabinet Biesheuvel: f 900 miljoen), zeker niet ieder jaar weer. De praktijk is vaak dat veien de belastingen proberen af te wentelen op „de anderen”. Als een voldoende aantal Nederlanders aan deze sport meedoet ontstaan er loon- en prijsstijgingen die haasje-over spelen, dwz. elkaar achternaren.

II. Het loon- en prijsbeleid.

We komen zo bij het loon- en prijsbeleid, want een regering kan immers verbieden dat de inkomens en de prijzen teveel stijgen? DS'70 heeft de regering verlaten omdat men o.a. vond dat het kabinet een **inkomens- en prijsstop** had moeten afkondigen. Een stijging van de **prijzen** kan voorkomen worden door ofwel prijsafspraken tussen regering en bedrijfsleven, ofwel een prijsstop of beperkt toegestane prijsstijging. Een stijging van de **lonen**, de belangrijkste inkomensgroep (verder: vrije beroepen,

pacht, rente; de ambtenaren hebben hun inkomensstijging vast weten te koppelen aan de gemiddelde loonstijging) is op twee manieren te beperken: ten eerste een afspraak tussen regering en bedrijfsleven (vakbonden plus werkgevers) waardoor de collectieve arbeids-overeenkomsten (CAO) niet meer stijgen dan x % en ten tweede door een loonstop of beperkt toegestane stijging.

Het probleem is dat het ingrijpen moet gebeuren door de **regering**, en zo'n ingrijpen is nooit populair terwijl niet altijd te controleren is of de voorschriften overtreden worden. De regering weigerde bij monde van de ministers Boersma en Langman nu reeds in te grijpen; na het indienen van de begroting wenste men een gesprek met de „sociale partners” d.w.z. vakbonden en werkgevers, om tot afspraken te komen in de vorm van een sociaal contract. Om de loon- en prijsstijging te beperken wil de regering dat het merendeel der bevolking voor 1973 genoegen neemt met nauwelijks of geen reële inkomensverbetering. (de nullijn). De vakbonden weigerden 'n dergelijke overeenkomst aan te gaan omdat het BTW-tarief verhoogd wordt van 14 naar 16% en omdat de winsten het afgelopen jaar te snel zijn gestegen als gevolg van onrechtvaardige prijsstijgingen.

Heel verrassend kwam er toch nog een akkoord tussen de sociale partners, al stak Arie Groenevelt (Industriebond NVV) bijna een spaak in 't wiel. Te hopen is dat alle partijen zich aan de afspraken houden en dat is nooit met zekerheid te verwachten.

DRIEMASTER

24e jaargang, november 1972.

Maandblad van de onafhankelijke Liberale Jongeren-Organisatie Vrijheid en Democratie (JOVD).

EINDREDACTIE: Mej. A. Gijsberts.

LEDEN VAN DE REDACTIE: Ko van Doorn, Jan Weggemans en Duke Dominicus van de Bussche.

REDACTIE- en ADMINISTRATIEADRES: Dammerweg 75, Nederhorst den Berg.

Kopij JOVD-JOURNAAL: Nw. Kijk in 't Jatstraat 127 Groningen. Giro 953500.

ABONNEMENTSPRIJS: Minimaal f 7.50 per jaar; voor leden gratis. ADVERTENTIE-TARIEVEN worden gaarne verstrekt door de administrateur. BETALINGEN van advertentie- en abonnementsgelden uitsluitend op giro-rekening 277760 t.n.v. Stichting „De Driemaster” te Den Haag.

ALGEMEEN SECRETARIAAT van de JOVD: Vossenakker 3, Ede. Tel. 08380 - 17170. ALGEMEEN PENNINGMEESTER van de JOVD: Girorekening 953500.

Konklusie:

Mislukt de door de regering gewenste matiging van lonen en prijzen dan moeten de belastingen verhoogd worden om de stijgende salarissen en prijzen te compenseren; meer algemeen zal iedereen met een doorzettende inflatie te maken krijgen. Het lijkt erop dat de regering niet meer de baas is in Nederland; zij geniet in elk geval niet het vertrouwen van de opiniemakers uit de vakbondswereld.

III. De verkiezingsprogramma's.

Van politieke partijen mogen de staatsburgers verwachten dat ze realistische partijprogramma's maken die inzicht geven in de financiële consequenties en die duidelijke prioriteiten hebben.

De progressieve drie produceerden „Kernpunt 1972” een concept-regeerakkoord opgesteld door deskundigen. Prof. Pen, toch waarlijk geen reaktionair zegt er in de Haagse Post van 20 september het volgende over: „Alle kiezers wordt honing om de mond gesmeerd. Sinterklaas pakt uit of het niet op kan.” En voorts: „... de grote vervreemding (en de inflatie) zijn vooral ontstaan doordat de mensen méér willen — meer dan er is. Ze hebben bovendien de verkeerde neiging om de regering de schuld te geven van hun beperkte inkomens, en deze neiging wordt door de huidige oppositie handig uitgebuit.” De progressieve drie beloven veel maar verzuimen duidelijk uit te rekenen hoeveel al deze wensen gaan kosten.

De Partij van de Arbeid alléén zou nog verder gegaan zijn. Onbetaalbare zaken zoals de socialisatie van de huurwoningen, banken, verzekeringen en van de basisindustrieën werden onder druk van D'66 en tot grote opluchting van de PvdA-top (onder wie veel zgn. Nieuw Linkers) snel weer ingeslikt binnen 24 uur nadat ze waren aangenomen door het PvdA-kongres.

Maar zelfs het door deskundigen opgestelde concept-regeerakkoord kampt ondanks geweldige belastingstijgingen met een tekort van bijna f 10 miljard,

zo bleek bij berekening achteraf door een werkgroep van de progressieve drie. De kessionen kunnen we gemakshalve soortgelijke dingen verwijten; ze willen zelf ook graag veel op de progressieve drie lijken.

Van de VVD zou verwacht mogen worden dat ze verstandiger zijn maar daar is geen sprake van. In het concept-urgentieprogramma van de VVD staat letterlijk: „De VVD stelt vast dat de totale belasting- en premiedruk en vooral de directe belastingen vergeleken met de ons omringende landen te hoog zijn” (Het buitenland is dus niet te laag. j.w.). Het program munt verder uit door banale vaagheden zoals „armslag geven aan het particuliere initiatief, de VVD hecht aan vrijheid en verdraagzaamheid bijzonder veel waarde, goed onderwijs is naar ons inzicht het breekijzer bij uitstek om maatschappelijke verhoudingen te verbeteren”, etc., etc. De opstellers tonen weinig politieke diepgang. De op zich juiste opmerkingen zijn tot niets verplichtend omdat getaltes en nadere konkretisering ontbreken. Stuk voor stuk zijn ook de VVD-wensen erg kostbaar, want ook belastingverlaging kost geld. Merkwaardig is dat voor de VVD het verkiezingsprogramma van 1971, „Liberale op nieuwe wegen” blijft gelden, maar daarin heeft de reële verlaging van de belastingdruk „geen hogere prioriteit kunnen krijgen dan die uitgaven die de overheid onvermijdelijk moet doen ten behoeve van de gemeenschap...”. Dit genuanceerde standpunt is teruggedraaid tot een ordinar pleidooi voor belastingverlaging. Gemakshalve schakelen we hier de VVD en DS'70 ongeveer gelijk.

Konklusie:

In zijn algemeenheid hebben we willen toelichten dat er in de politiek weinig sprake is van eerlijkheid tegenover de kiezers en partijleden. Dit is dringend noodzakelijk willen de politieke partijen vertrouwen bezitten bij de bevolking. Ondanks de geweldige belastingverhogingen van de laatste jaren blijven talrijke problemen die dringend aangepakt

moeten worden liggen. De progressieve drie, als ze zouden regeren zitten met dezelfde belastingbetalers, met dezelfde topambtenaren en met dezelfde problemen als de huidige regering. De marge van verandering is beperkt, zo wil elke politicus van elke partij je in vertrouwen wel meedelen.

„Wat een fatsoenlijke partij moet doen is de kiezer opvoeden tot inzicht in de beperkingen van het overheidsbeleid”, stelt prof. Pen. Mijn konklusie is, dat zolang dat niet gebeurt, de politiek een smerig bedrijf is, waarmee een fatsoenlijke staatsburger zich maar heter niet bemoeien kan. Het vaststellen van partijprogramma's en kandidatenlijsten is zinloos. Men kent de denkbeelden der kamerkandidaten niet; men heeft geen enkel inzicht in de consequenties van programmapunten. Kortom, het lidmaatschap van onverschillig welke politieke partij is voor de gewone burger een zinloze zaak.

Noodzakelijk is per deelgebied (onderwijs, crm, defensie, ruimtelijke ordening, sociale zaken) tussen de verkiezingen door, partijprogramma's te herzien op strikt zakelijke wijze waarbij er financieel verantwoorde prioriteiten moeten komen. Tegelijkertijd moet men de kamerleden die de betreffende portefeuille beheren krities toespreken en beoordelen. Als dat niet gebeurt heeft het geen enkele zin de democratisering door te zetten want democratisering zonder informatie en zonder redelijkheid leidt alleen maar tot frustratie. In de praktijk glijden we toch al meer en meer naar een technokratie waarin topambtenaren, topvakbonzen, topindustriëlen en tophoogleraren en misschien nog enkele toppolitici op eigen kracht de beslissingen nemen.

jan weggemans

Let op de wijziging van het redactie en administratie adres. Dit is nu:

DAMMERWEG 75
Nederhorst den Berg.

PERSVERKLARING 28-8-'72

Naar aanleiding van de stem van de Volksrepubliek China in de Veiligheidsraad tegen de toelating van Bangla Desh tot de VN, merkt het hoofdbestuur van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie op, dat zij van mening is dat de VN op basis van het principe van universaliteit van het lidmaatschap een plaats dient te bieden aan elke staat wier souvereiniteit een politieke realiteit is. Het hoofdbestuur meent dat de nederlandse regering alles moet doen om via de daartoe geëigende kanalen er bij de chinese regering op aan te dringen haar standpunt ten aanzien van de toelating van Bangla Desh tot de VN, te wijzigen.

PERSVERKLARING 14 SEPTEMBER '72

Het hoofdbestuur van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie is van mening, dat de voorgestelde verhoging van het BTW-tarief van 4 tot 6% ook voor de groep waaronder de opinieweekbladen vallen, zonder dat het voornemen kenbaar is gemaakt de opinieweekbladen van de verhoging vrij te stellen, wederom aan toont dat het kabinet-Biesheuvel te weinig overtuigd is van de noodzaak een

zo groot mogelijke diversiteit in de wereld van de opinietijdschriften te handhaven.

Het hoofdbestuur van de JOVD is van mening, dat de functie van de opinieweekbladen van dien aard is dat, uitgaande van een beleid dat een gedifferentieerde pers wil handhaven, de reeds bestaande discriminatie ten opzichte van de van het 0-tarief profitrende dag- en nieuwsbladen als principeel onjuist aangemerkt moet worden en gezien de huidige economische positie van enkele opinieweekbladen tot hoogst ongewenste consequenties kan leiden. Zij ervaart het dan ook als onbegrijpelijk dat men voornemens is de bestaande discriminatie door verhoging der BTW-tarieven nog verder te vergroten.

Het JOVD-congres had geen tijd voor de behandeling van politieke zaken. Ze wil wel veel in de pers.

Dan zal de afdeling Amsterdam toch voor nieuws moeten blijven zorgen.

VOORKEURSTEM?

Bij de aanstaande verkiezingen mogen jongeren tussen 18 en 21 jaar eindelijk van hun lang verwachte stemrecht gebruik maken. Laten we het daarom goed doen, en als het kan op twee manieren:

Ten eerste door in ieder geval te gaan stemmen op de minst slechte partij. Zoek de politici van de diverse partijen op en stel ze vragen over die zaken waar jezelf erg in geïnteresseerd bent.

Ten tweede door niet klakkeloos op nummer 1 van een lijst te gaan stemmen, maar door een voorkeurstem uit te brengen bv. op een jongere of op een specialist voor bv. onderwijs e.d. Veel Nederlanders verkeren in de merkwaardige veronderstelling dat zo'n stem verloren is.

Daarbij kan men speciaal denken aan oud-leden en leden van de JOVD. Wie VVD stemt zou zijn stem uitstekend kwijt kunnen aan nummer 20 op de lijst, onze oud-voorzitter Dick Dees. Wie D'66 stemt kan de oud-JOVD-voorzitter Erwin Nypels steunen of nummer twee op de lijst Hans Gruijters. Op de PvdA-lijst prijkt een andere oud-JOVD-voorzitter, de heer Roethof.

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.
pandbrieven
een veilige belegging met zeer hoog rendement

DE VERKIEZINGSCAROUSSEL

„Wij leggen vandaag geen examen af voor een jury van de linkse drie”. Dat was het antwoord van mr. Andriessen van de K.V.P. op de uitnodiging van Den Uyl om tijdens de algemene beschouwingen te breken met het kabinet-Biesheuvel. Dezelfde mr. Andriessen verklaarde een dag later in de actualiteitenrubriek „Achter het Nieuws” van de VARA dat de rede van Wiegel onvoldoende blijkt van de bereidheid om wezenlijke hervormingen in onze maatschappij aan te brengen.

Zie hier, kritiek van de heer Andriessen op zowel de PvdA c.s. als de VVD. Andriessen heeft voor mij gelijk wanneer hij bovengenoemde opmerking plaatst

aan het adres van de linkse drie; de kritiek op de VVD is misplaatst. Wanneer de KVP bereid was en is om wezenlijke hervormingen door te voeren in de maatschappij, dan is de VVD daar in de loop der jaren, gelet op de diverse regeeraccorden, van harte mee accoord gegaan. Richt hij dus zijn kritiek op de VVD dan bekritiseert hij daarmee tegelijk ook zichzelf en zijn eigen KVP.

Wiegel had misschien wat meer bij bepaalde beleidsaspecten stil kunnen staan dan hij heeft gedaan, maar hij heeft evenals de andere fractieleiders de gelegenheid aangegrepen om een pure verkiezingstoespraak te houden en hij heeft daarbij terecht met zijn politieke tegenstanders de vloer aange-

veegd. Het debat was meer een verkiezingscarroussel dan een confrontatie tussen regering en parlement.

Mijn conclusie van dit debat: de confessionelen hebben, gelet op hun reacties na Wiegels rede, spijt als haren op hun hoofd, dat een akkoord met de linkse drie niet is doorgegaan. Ze hebben laten merken na 29 november liever niet dan wel opnieuw met de VVD te gaan regeren.

Bij de onderhandelingen na 29 november kan de VVD gelet op het resultaat van het debat over de troonrede en de miljoenennota, een ijzersterke uitgangspositie innemen, nu de linkse drie definitief de deur hebben dichtgegooid.

jan franssen

Onderwijs in Nederland

In een interview met Albert Jan Evenhuis uit Meppel, oud-landelijk vice-voorzitter en oud-voorzitter van het distrikt Noord van de J.O.V.D. bespraken enkele JOVD-ers het onderwijsbeleid. Albert Jan Evenhuis, nummer 24 op de VVD-kandidatenlijst voor de Kamerverkiezingen is van beroep leraar geschiedenis aan de Pedagogische Academie te Meppel, voordien onderwijzer bij het openbaar onderwijs in Meppel, voordien onderwijzer bij het openbaar onderwijs in Emmen. Voorts is hij hoofdbestuurder van de Vereniging Openb. Onderwijs, Statenlid in Drenthe voor de VVD en lid van het Hoofdbestuur van de VVD.

Het interview werd afgenomen door Anneke Uildriks (laatste jaar Pedagogische Academie), Dineke Uildriks (kleuterleidster) en redactie-lid Jan Weggemans.

Vraag: Wat zie je als de knelpunten van het Nederlandse onderwijs?

Als grote problemen zie ik momenteel de toestand brenging van goede integratievormen tussen het kleuter- en het basisonderwijs met het voortgezet onderwijs, het komen tot verlaging van de leerlingenschaal en het structureel doorbreken van klassikale onderwijsvormen. Verder het verkrijgen van betere doorstromingsmogelijkheden tussen het algemeen voortgezet onderwijs en het voortgezet beroepsonderwijs, en een juiste(re) afstemming van HAVO gediplomeerden op vormen van hoger beroepsonderwijs en het vinden van goede maatschappelijke waardebeoordelingen van HAVO diploma's. Van groot belang acht ik ook het samengaan van het hoger beroepsonderwijs met het wetenschappelijk onderwijs, alsmede herstructurering van het wetenschappelijk onderwijs.

Tot slot moeten we zoeken naar afdoende financieringsvormen om de rigoreuze kostenstijgingen binnen het onderwijs op te kunnen vangen.

Om met het **kleuteronderwijs** te beginnen. Bijzonder benieuwd ben ik naar de resultaten van de werkgemeenschap Kindercentra te Rhenen, die de opvoedkundige mogelijkheden van kleuterscholen voor peuters van 3 jaar onderzoekt. Het grote pedagogische nut van peuterspeelzalen onderschrijf ik. Een juistere waardering van de verantwoordelijkheden van kleuterleidsters vind ik op zijn plaats. Ditzelfde geldt t.a.v. de onderwijzers(essen) bij het basisonderwijs. Als mogelijkheid is er o.a. de op trekking van de salarissen. Ik zie wel grote problemen om de opleiding tot kleuterleidster binnen het hoger beroepsonderwijs te plaatsen, zoals wel eens gesuggereerd wordt, omdat ik me afvraag of er dan nog wel voldoende aanbod van kleuterleidsters zal zijn. Ondanks dat er opleidingstechnisch meer mogelijkheden zijn om gedeeltelijk samen met onderwijzers opgeleid te wor-

den, wat de integratie tussen het kleuter- en basisonderwijs misschien zou kunnen bevorderen. Doch dit laatste probleem ligt m.i. meer bij de onderwijzers in de eerste klas van de basisschool dan bij de kleuterschool. Veel van de oplossing hangt af van de individuele kracht van de onderwijzeres. Speelleerclassen zie ik als een oplossingsvorm, maar in het algemeen ben ik er niet voor. Men loopt de kans teveel in de spelsfeer te blijven hangen. Ik zie het meest voor de hand liggend een sterke klasseverkleining voor de eerste klas van het basisonderwijs tot 20 à 25 kinderen, dit om aan de sterk individueel verschillende behoeften en mogelijkheden van de kinderen op dat moment tegemoet te kunnen komen.

Vraag: Ben je voor een verlaging van de leerlingenschaal?

De maximale norm is 36, de gemiddelde bezetting 29, 75. Op zichzelf ben ik voor een verlaging van de schaal omdat een klas **boven 36 leerlingen altijd onhandelbaar** is. Bij minder leerlingen heeft men meer tijd voor individuele begeleiding, meer aandacht kan geschonken worden aan kinderen uit sociaal zwakke milieus of anderszins van de klasgroep afwijkende kinderen. Ook krijgen men meer ruimte voor het uitvoeren van schoolexperimenten. Het gaat immers bovenal om de kwaliteit van het onderwijs.

Vraag: Hoe kun je die kwaliteit waarborgen?

Allereerst door een adequate opleiding voor onderwijzend personeel, ook de inspectie heeft hierbij een taak. Wanneer het gaat om het bijscholen van onderwijzend personeel vindt er een **accentverschuiving** plaats van de pedagogische centra naar de pedagogische academies; de laatste houden zich bezig met de bijscholing. Echter de laatste instellingen zijn hier noch op berekend, noch hebben zij er het geld voor. Dat bijscholing in deze snel veranderende wereld nodig is bewijst wel de vernieu-

wing van het wiskunde onderwijs, alsook het goed kunnen hanteren van moderne technische media binnen het onderwijs. De grootste problemen t.a.v. opleiding en bijscholing van onderwijzend personeel liggen bij het voortgezet onderwijs. Momenteel wordt er nog te weinig gedaan aan de professionalisering van de leraar. Academics kunnen nagenoeg zonder kennis van didactische werkvormen en vaardigheidstraining voor de klas gaan staan.

Bijscholing ligt hier bijna geheel op het vlak van het hier niet toereikende particuliere initiatief. Maar om nog even op de kwaliteit van het onderwijs terug te komen, ook een landelijk net van pedagogische centra zal veel kunnen bijdragen aan de begeleiding en verbetering van onderwijsleerprocessen, alhoewel het zinvol is deze dure instellingen eens op hun effect voor het onderwijs te onderzoeken.

MAMMOETWET

Vraag: Wat vind je van de invoering van de mammoetwet?

Persoonlijk was ik **geen tegenstander**. De mogelijkheden t.a.v. het kiezen van een bep. vorm van voortgezet onderwijs zijn vergroot, terwijl door de invoering van te kiezen vakkenpakketten de differentiatie binnen een schooltype vergroot is. Tevens kan er een verdieping in de leerstof plaatsvinden aangezien men met minder vakken te maken krijgt. Wel dient er voor gewaakt te worden dat vakken waarin niet geëxamineerd wordt niet verwaarloosd worden. (musische vorming.) De keuze voor een bepaalde vorm van voortgezet onderwijs is met één jaar uitgesteld door de invoering van de brugklas. Evenwel er kleven aan de mammoetwet **grote bezwaren**. De brugklas functioneert slecht, zij meent veelal de kleur aan van de onderwijsinstelling waaraan ze verbonden is. Een open beoordeling en selectie vindt onjuist plaats. Een periode van één jaar is ook beslist onvoldoende. Ik denk aan een beoordelings- en selectieperiode van drie jaar, een vorm van ongedeeld maar wel naar vak en niveau gedifferentieerd voortgezet onderwijs, waarbinnen ook het beroepsonderwijs valt, immers wij moeten ten koste van alles een **vervroegde beroepskeuze voorkomen**, wat nu in wezen reeds op 13-jarige leeftijd voor de leerlingen van het brugjaar het geval is. Ook is het nu nog moeilijk om van het ene onderwijstypen over te stappen op het andere. Om van het beroepsonderwijs naar algemeen voortgezet onderwijs van een soortgelijk niveau over te stappen is bijna een onmogelijkheid. De interne de-

mocratisering functioneert slecht. Een gelukkige omstandigheid is dat de minister de mogelijkheid heeft geschapen het vakkenpakket via extra examens te kunnen uitbreiden, waardoor mogelijkheden van gediplomeerden aan een vorm van algemeen voortgezet onderwijs ruimere mogelijkheden bieden voor opvolgend beroepsonderwijs. Desondanks zijn er grote problemen bij de **overgang tussen algemeen voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs**, b.v. tussen HAVO en HBO. Aan de ene kant dienen beroepsopleidingen rekening te houden met de maatschappelijke behoeften, uit oogpunt van opnamecapaciteit van de maatschappij, financiering, zelfbescherming van leerlingen-studenten. Aan de andere kant is de vrijheid van onderwijs een hoog goed. Dat er ten aanzien van dit probleem geen eenduidig beleid wordt gevoerd laat zich raden. Zo telt de opleidingsschool voor kleuterleidsters in Zwolle 10 eerste klassen, men schrijft alles in wat zich aanmeldt, terwijl andere soortgelijke opleidingsscholen een stop hanteren na b.v. een honderdtal aanmeldingen.

Iets soortgelijks treffen we aan op de universiteiten. Dat het hier aan lange termijnplanning heeft ontbroken is duidelijk en dat de waardevastheid van de HAVO en VWO getuigenschappen in het geding zijn idem. Dit vind ik verontrustende verschijnselen. Voor de eerlijkheid moet alles m.i. ook in het licht beschouwd worden van de bevolkingsexplosie sinds 1945. België en Frankrijk kennen dit soort planningsproblemen door een gestabiliseerde bevolkingspopulatie niet.

Misschien als de groei van de bevolking minder snel gaat, de druk van het getal op de onderwijsinstellingen wat zal afnemen. Niettemin acht ik een beleid op korte termijn noodzakelijk. Het gaat hier om de kwaliteit van de opleidingen en het voorkomen van teleurstellingen bij de leerlingen.

HOGER ONDERWIJS

Vraag: Wat vind je van de ontwikkelingen binnen het hoger onderwijs?

Een herprogrammering van het tertiair onderwijs en een diepgaande bezinning op doelstellingen en functies van het universitaire onderwijs was hard nodig. Het universitaire bedrijf is sinds 1965 in een enorme stroomversnelling terecht gekomen. Een splitsing in een verkorte opleiding met het karakter van wetenschapstoepassing tot en met het doctoraal examen en een post-doktorale opleiding voor de wetenschappelijke werkers in de zin van Positivismus, lijkt mij nuttig. Lang niet alle studenten zullen later immers wetenschappelijke research gaan plegen. Integratie tussen

HBO en wetenschappelijk onderwijs is zinvol om de nauwe relatie tussen theorie en praktijk binnen het veld van de hogere beroepen te bewerkstelligen.

Vraag: Hoe sta je tegenover de **verhouding openbaar-bijzonder onderwijs**? Vooropgesteld, een ieder heeft recht op vrijheid van onderwijs, evenwel praktisch is het gewenst de scheiding op te heffen. Grote deconfessionalisering ziet men reeds op de pedagogische academies. Dat de voorstanders van het bijzonder onderwijs zich eens meer gaan bezinnen op de bestaansgrond van het bijzonder onderwijs, dan op het bestaansrecht lijkt me voor hen aan te bevelen. Dit laatste klemt des te meer daar er verscheidene samenwerkingsvormen zoals landelijke en regionale pedagogische centra en samenwerkingsscholen zijn, waarbij uitgedragen verschillen in confessie eerder hinderend dan stimulerend werken.

Vraag: **Kweekscholen** worden wel eens omschreven als „rode bolwerken” en wat vind je in dit verband van het opgaan van de ABOP in het NVV?

Wat het eerste betreft, zowel de leerkrachten als de leerlingen van de pedagogische academies zijn vrij in hun keuze geweest. Persoonlijk heb ik er dan ook geen enkele moeite mee. Wel zou het kunnen zijn dat de leerlingen vanuit hun milieu een zeker politieke gezindheid meebrengen. Over het tweede deel van de vraag het volgende: Ik ben geen lid van de ABOP maar van een andere categorale bond (kweekschoolbond). Mijn lidmaatschap van de ABOP heb ik opgezegd i.v.m. laktheid in de belangenbehartiging t.a.v. rechtsposities. Ik vind het onverstandig dat het ABOP in het NVV is opgenomen daar deze zich als een eenzijdige politieke categorie openbaart. **Wat zoeken onderwijzers bij Arie Groenevelt?**

Tevens werkt zij hiermee versnippering in de hand, er ontstaan alternatieve bonden zoals de AVL.

SAMENVATTEND OORDEEL:

Vraag: Wat is jouw **samenvatend oordeel** over het Nederlands onderwijsveld?

Het onderwijs is van levensbelang voor de Mij, als het individu. Het verheugt mij dat de Nederlandse samenleving bereid is er zo'n grote financiële bijdrage aan te willen leveren. (voor het komende jaar ruim elf en half miljard.) Het ontbreekt echter binnen het onderwijs aan planning op lange termijn. Er is geen totaal plan op het onderwijs. Onderwijsvormen zijn niet goed op elkaar afgestemd. Er wordt teveel vernieuwd binnen bestaande verouderde structuren, hetgeen allerlei bottlenecks veroorzaakt. Beleid gebaseerd op een eendui-

dige consistente onderwijsfilosofie valt moeilijk te bespeuren. Grote obstakels dreigen er uiteraard door de enorme financieringsproblemen.

Vraag: Hoe zou jij het Nederlands onderwijs willen vernieuwen?

Ik denk het instellen van een **Staatscommissie** (vgl. de commissie Cals-Donner voor Staatsrechtelijke Hervormingen) waarbij uit al die instanties en instituten die bij het beleid of het vernieuwen van het onderwijs betrokken zijn een vertegenwoordiger in die commissie hebben naast enige professionele onderwijsdeskundigen. Gedacht kan worden aan de uitbouw van de mogelijk door de minister van onderwijs in te stellen contactraad voor de onderwijsvernieuwing. Vertegenwoordigers zouden moeten zijn de centrale onderwijsorganisaties, de stichting voor onderzoek van onderwijs, de landelijke pedagogische centra, de onderwijsraad, de onderwijsinspectie, de studiecommissie leerplanontwikkeling en wetenschappelijke (onderwijskundige) instituten. Belangrijk is dat men komt tot een **geïntegreerd totaalplan op het onderwijs**.

Dit interview werd opgenomen voor de vergadering van de partijraad van de VVD op 21 okt. Deze partijraad heeft het concept-program t.a.v. de onderwijsparagraaf aanzienlijk gewijzigd.

REAKTIES OVER ONDERWIJS

Dit interview is een aanzet voor een onderwijsnummer. Wij vragen onze lezers die willen reageren hun reacties binnen 10 dagen na verschijnen van dit nummer toe te zenden aan Jan Franssen, Dammerweg 75, Nederhorst den Berg.

In het volgende nummer hopen we op deze reacties nader in te gaan.

A. J. Evenhuis over Onderwijs en Politiek

Het VVD concept urgentieprogramma vermeldt over het onderwijs clichématig:

- optimale ontplooiingskansen voor iedereen;
- gelijke kansen voor alle leerlingen;
- goed onderwijs is een breekijzer voor de maatschappij.

Meer geconcretiseerd vindt de VVD dat alles gedaan moet worden om alle door het milieu veroorzaakte doorstromingsbelemmeringen van leerlingen uit de lagere sociale milieus op te heffen. Evenhuis: Deze tekst geeft de toekomstige fractie ruime vrijheid van handelen, alhoewel de voorstellen van „Liberalen op nieuwe wegen” van kracht blijven.

Welke prioriteiten kunnen er uit „Liberalen op nieuwe wegen” worden gehaald?

Evenhuis:

- voor fundamentele aanpak en vernieuwing ruime aandacht geven aan de opleiding en bijscholing onderwijzend personeel.
- verlaging leerlingenschaal, vooral toegespitst op het kleuter- en basisonderwijs.
- opheffen van financiële belemmeringen voor leerlingen en studenten m.b.t. het volgen van onderwijs.

Wat doet de VVD voor de werkende jongeren?

Evenhuis: Inflatie bestrijden (ironisch). De VVD heeft meegewerkt aan de tot standkoming van de invoering van de loon- en vormingsplicht voor 15/16-jarigen.

Voert de VVD een goed onderwijsbeleid?

Evenhuis: De VVD heeft t.a.v. het onderwijs een traditie hoog te houden. De fractie heeft bij monde van mevr.

Smit-Kroes haar prioriteit verlegd naar het kleuter/basisonderwijs. Ik vind dat juist. Ik hoop dat de toekomstige fractie de problematiek rond het kleuter- en basisonderwijs de grootst mogelijke aandacht zal geven. Ik vraag me echter wel af of de gehele fractie dat standpunt zal delen, laat staan de consequenties aanvaardt.

Dient er kosteloos onderwijs te komen?

Grondig dienen wij m.i. het probleem van de eigen financiële bijdrage van de ouders te bespreken. Dit ook gezien een vroeger standpunt van de fractie (mevr. Van Someren) dat het genieten van onderwijs „kosteloos” (voor de „genieters”) zou moeten worden, terwijl de huidige fractie een eigen bijdrage nu van de zijde van de ouders (1000 gulden) kiest, zonder dat daarover in de partij ooit een nieuwe principe-uitspraak is gedaan.

**Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf
ROTAMISOL**

**Uitvoerders van warmte-,
koude- en geluidsisolatie**
Kantoor: Verschoorstraat 69-71,
Rotterdam, tel. 010 - 273954
Couperusstraat 48, Ridderkerk,
tel. 01804 - 5503

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor
iedereen, behalve voor Houtvernielers.

Bestrijdt deze door uw hout onder hoge
druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE's HOUTBEREIDING N.V.
SPUI 40 — STRIJEN — TELEFOON 01854 - 280

Geachte Redactie,

N.a.v. Uw blad „De Driemaster” van augustus jl. wil ik graag een opmerking maken. Onderaan pag. 6 bij „Alternatieve redactie?” lees ik o.a. het volgende:

Een motie werd terecht verworpen. Er werd o.a. in gesuggereerd dat de redactie ingezonden stukken uit de afdeling weerde, hetgeen niet met bewijzen gestaafd kon worden”.

Zie hier het bewijs. Eind april jl. zond de afd. Zuidlaren van de j.o.v.d. onderstaande brief in als ingekomen stuk.

Helaas hebben we deze brief nergens in „De Driemaster” kunnen lezen.

De betreffende brief luidde als volgt:

Geacht Hoofdbestuur,

Aangezien op de vergadering van de J.O.V.D. afdeling Zuidlaren, van 21 april jl., de leden van de afdeling in meerderheid van mening waren dat het landelijk verenigingsblad „De Driemaster” voor hen van nagenoeg geen belang is, dringt het afd.bestuur er bij Uw bestuur op aan een zodanige oplossing te zoeken dat de leden van de afd. geen „Driemaster” meer krijgen toegestuurd en

dat de gelden die de leden hiervoor aan Uw bestuur afdragen, ten goede zullen komen aan de afdeling.

Hopende, dat U zo spoedig mogelijk mogelijk tot een voor ons aanvaardbare regeling kunt komen,

tekenen wij
in afwachting van Uw antwoord,
J.O.V.D. Zuidlaren.

Verder wil ik opmerken dat als de redactie ingekomen stukken laat liggen, die inderdaad snel verouderen. Of de redactie er veel mee opschiet is haar zaak.

dineke uildriks

Antwoord redactie:

De redactie beschouwde de brief als gericht aan het Hoofdbestuur. De afdeling Zuidlaren kan dergelijke brieven beter op het congres ter sprake brengen. De algemene ledenvergadering stelt wel prijs op het voortbestaan van „De Driemaster” als verenigingsblad; daarom krijgt elk lid „De Driemaster” toegezonden. Het ingezonden stuk is voor ons geen „bewijs”.

Elk ingezonden stuk is per definitie snel

verouderd; „De Driemaster” is nu eenmaal geen weekblad.

’t Zou leuk zijn als er echte ingezonden stukken komen, een voorbeeld is de brief van Gr. Ziengs.

OPEN BRIEF AAN ANNEKE GIJSBERTS

Lieve Anneke,

Wanneer ik jouw overdenking in het aug.-nr. van „De Driemaster” lees, moet ik helaas constateren dat jij dit artikel hebt geschreven in een vorm die de duidelijkheid niet ten goede komt: vaag, kreten etc.

Zo schrijf je dat de VVD de boot zou hebben gemist toen de jongeren behoefte gingen gevoelen om volwaardig mee te participeren in de politieke partijen. De VVD en de lezers hebben hier toch op zijn minst recht op een duidelijke uiteenzetting, een bewijsvoering van deze bewering. Zonder dit is een dergelijke bewering een loze kreet, een onreglementaire trap tegen het VVD-been.

Daar komt bij dat deze bewering onjuist is: vele JOVD-ers participeren op de meest volwaardige wijze mee binnen de VVD. Namen behoef ik, dacht ik, niet te noemen.

Dan schrijf je: Deze nieuwe partij D'66 vond dan ook veel sympathisanten onder DE JOVD-ers. Ik dacht dat tijdens het roemruchte congres in Amersfoort in okt. '67 duidelijk is gebleken dat men D'66 binnen de JOVD niet accepteerde. Bij zijn afscheid als redacteur van „De Driemaster” schreef W. Maarse Nzn. in het nummer van maart '67 dat het bleek dat in feite een **gering aantal** JOVD-ers achter D'66 stond.

Ook werd echt niet in alle afd. van de JOVD over aansluiting bij D'66 gediscussieerd. (zie afd. agenda's uit die tijd) D'66 had zelf ook weinig belangstelling hiervoor: Hans Gruyters weigerde zelfs in 1967 naar Emmen te komen om te spreken voor (in die tijd) één van de grootste JOVD-afdelingen.

Tenslotte geloof ik dat de JOVD echt niet trots behoeft te zijn op datgene wat is bereikt. Wanneer ik mij de laatste congressen voor de geest haal, kan ik me niet voorstellen dat je daar trots op moet zijn. Door de negatieve houding van Hoofdbesturen o.l.v. o.a. Henk Bosma en Gerard v. d. Meer t.o.v. de VVD, is het ledental tot enige honderden geslonken en worden de congressen nog slechts door enkele tientallen bezocht waardoor de club voor politieke partijen oninteressant is geworden.

Doch ook jij meent de VVD in een minder positief daglicht te moeten plaatsen. Ook jij hebt blijkaar nog steeds niet begrepen dat vele afd. daardoor in moeilijkheden komen. Doch wat jou betreft denk ik maar: Was sich liebt dass neckt sich” of zie ik je niet geregeld op VVD-ledenvergaderingen (zelfs achter de kathedraal) en stond je niet op de groslijst van de VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE?

Met vriendelijke liberale groeten

grietus ziengs
(afd. z.o. Drenthe)

VERTRAGING

De alternatieve redactie, bestaande uit 7 leden van de afdeling Groningen en 3 leden van de afdeling Zuidlaren heeft ons in de steek gelaten.

Op het congres van 3 en 4 juni te Soesterberg werd hun motie om een nummer „buiten de officiële redactie om” te mogen redigeren verworpen. Het congres stond toe zoals van redactiewege was voorgesteld om gezamenlijk met de redactie een nummer te maken.

Dinsdag 10 oktober — er was veel denkwerk voor nodig — heeft de groep besloten dat zij niet mee wenste te doen. Op **vrijdag de dertiende** bereikte deze sombere tijding één der redactieleden. Daarom is dit nummer van de Driemaster zo laat. Wij danken hen die ons niet in de steek lieten.

Voor de redactie,

jan weggemans

Goed schrijven en goed lezen zijn moeilijke zaken; misverstanden en onduidelijkheden kunnen er uit voortkomen. Zo blijkt uit de brief van Grietus Ziengs waarop ik hier graag zal ingaan.

Gelukkig heb ik niet gesteld dat er momenteel geen JOVD-ers en oud-JOVD-ers op volwaardige wijze mee doen binnen de VVD, want dat zou niet waar zijn. Maar ik wil er op wijzen dat mijn artikel een terugblik over 10 jaren betreft. Het zal iedereen nog wel te herinneren zijn dat zo'n 6 à 7 jaar geleden jongeren (ook die leeftijdsgrens lag hoger) nauwelijks aan bod kwamen in een politieke partij. Ik heb gesteld dat alle partijen toen de boot hebben gemist en met name de VVD, omdat zij met haar liberale programma een aantrekkelijke partij had kunnen zijn voor jongeren uit b.v. de confessionele hoek. Maar pas na de oprichting van D'66, toen alle andere partijen gingen ontdekken hoe gemakkelijk D'66 met name jonge kiezers wist te trekken, gingen de deuren open bij de andere partijen.

Verder schreef ik dat D'66 veel **sympathie** vond onder de JOVD-ers, wat voortvloeide uit het programma van D'66, omdat dat eigenlijk ontstaan was uit J.O.V.D. programma's. (Bij de oprichters van D'66 behoorden enkele destijds prominente JOVD'ers). Dit impliceert echter niet dat er ook veel **sympathisanten** waren, en dus ook niet dat er veel **JOVD-leden** naar D'66 verhuisden. Ik heb ze er nooit geteld maar op de D'66 congressen kun je heel wat oud-JOVD-ers tegenkomen net zoals op een VVD

congres.

Na het roemruchte JOVD-congres Amersfoort '67 hebben de landelijke discussies over de diverse mogelijkheden van het voortbestaan of opheffing voortgeduurd tot het congres Zuidlaren '69. Op het congres Woudschoten februari '68 vreesde men iedere uitspraak en werd uiteindelijk na een marathonvergadering gekozen voor een zo onafhankelijk mogelijke positie die politiek het meest gericht zou zijn op de VVD. Dit had toen onder leiding van Barend Potje de opheffing van de afdeling Groningen tot gevolg, omdat zij zich volledig wilde doen opgaan in de VVD. Iets waarvoor de rest van de JOVD beslist niet voelde.

Terugkijkende mogen we gerust zeggen dat na de oprichting van D'66 de positie van de jongerenorganisaties, dus niet alleen van de JOVD, elk jaar moeilijker is geworden. De redenen daarvoor zijn:

1. De steeds groter wordende mogelijkheden te participeren in de partijen.

2. Voorlichting en informatie via TV, scholen en ook vormingscentra's.

En dat zijn zaken welke de politieke jongerenorganisaties mede tot stand hebben gebracht. We mogen beslist niet vergeten dat de verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd daar ook bij hoort. Daar mogen van mij de gezamenlijke jongerenorganisaties, die mede door middel van hun samenwerkingsverband, de NPJCR, hieraan hebben gewerkt, trots op zijn.

Op die laatste congressen van de JOVD

was ook ik echt niet trots. Vandaar dat ik taak, doelstelling en bestaansrecht graag ter discussie wil stellen. Maar zolang er nog leden zijn, misschien vele, die het kritisch volgen van een partij en het zeer kritisch meedraaien binnen een partij negatief beoordelen zal dat voor de JOVD een moeilijke zaak zijn. Als lid of groepering in de partij is het voor mij een gezonde instelling om met veel zelfkritiek t.a.v. je partij te werk te gaan.

Jammer dat dit door sommige JOVD-ers nog niet altijd wordt begrepen. Dat dit binnen de VVD langzamerhand wel begrepen wordt bewijst de kandidatenlijst zoals zij tot stand is gekomen in Breda 23 sept. jl. Onze oud-voorzitter Dick Dees prijkt op de 20ste plaats en gelukkig vinden we er meerdere jongeren op.

En dat ook ik b.v. mijn naam mocht aantreffen op de groslijst zijn dingen waar we zes jaar geleden niet aan durfden te denken. Maar er zouden nog zoveel meer jongeren moeten en kunnen meedraaien in de VVD. Niet alleen en allemaal op de meest volwaardige wijze in een vertegenwoordigend lichaam, zoals jij misschien bedoelt, maar als gewone leden die zich door de partij voelen aangetrokken om het beleid wat die partij voert, en om de mogelijkheden die ze zelf hebben om aan de bepaling van dat beleid mee te doen. En misschien komen er dan vanzelf nog wel veel meer jongeren op verantwoorde plaatsen in onze maatschappij terecht.

anneke gijsberts

Wat weet U van

kiesrecht, medezeggenschap,
politieke partijen, inkomens- en
bezitsverdeling.....

Cursus BURGERSCHAPSKUNDE 40 schriftelijke lessen voor f 25.—.

het raadslidmaatschap,
begroting, ruimtelijke ordening
gewestvorming.....

Cursus DE GEMEENTERAAD 23 schriftelijke lessen voor f 20.—.

invloed van de burger, parle-
ment, gemeente, economisch
beleid, recht, dienstplicht.....

Cursus voor jongeren POLITIEK BEKEKEN 12 schriftelijke lessen plus do- cumentatiemappen voor f 9.50

(in samenwerking met de Ned.
Politieke Jongeren Contact
Raad).

Vraag nog heden een gratis
prospectus onder vermelding
van de naam van de cursus(en)
en de letters DM bij:

Stichting
Burgerschapskunde

POSTBUS 349 - LEIDEN

VAN DE HB-TAFEL

HB-activiteiten

- De periode tussen het schrijven van deze HB-tafel, medio oktober, en het schrijven van de vorige is een periode van relatieve rust geweest. In de maand augustus maakten enkele HB-leden van deze gelegenheid gebruik en gingen met vakantie.
- Begin september is Roy Lantain tevergeefs naar Helsinki geweest. Hij zou daar samen met Arthur Edwards het WFLRY-congres bezoeken. Het congres ging echter niet door maar onze afgevaardigden zaten reeds in het vliegtuig toen de JOVD telegrafisch bericht van de afgelasting ontving.
- Op 1 september bezocht uw scribent een congres genaamd „Wetenschap en Politiek”. De kabinetscrisis deed zich op dit congres nog voelen want de Heer Den Uyl was verhinderd als spreker op te treden. Aan de hand van ruim van te voren verschenen artikelen werd er gediscussieerd over het samenspel van de wetenschap en de politiek. Het is duidelijk dat hieraan nog het een en ander schort en dat politieke beslissingen vaak worden genomen zonder gebruikmaking van de aanwezige wetenschappelijke hulpmiddelen.
- Elders in dit blad zult u de integrale tekst aantreffen van een HB-verklaring uitgegeven op 28 augustus over Bangla Desh en de VN.
- Voorts zult u ook de integrale tekst aantreffen van een HB-verklaring van 14 september die werd uitgegeven naar aanleiding van de voorgenomen BTW-verhoging voor opinieweekbladen.
- Naast deze verklaringen werd op 4 augustus een verklaring in NPJCR-verband uitgegeven. In deze verklaring sprak de NPJCR zich uit voor erkenning van de VVDM door de minister van defensie als volwaardige partner in het georganiseerd overleg en voor onmiddellijke opheffing van de schorsing van het geregeld overleg.

AFDELINGSNIEUWS

- Naast huishoudelijke vergaderingen zijn ook de avonden met sprekers weer gestart.
- De afdeling Fivelingo opende haar nieuwe seizoen (het vijfde!) met het laten vertonen van enkele films over aardgas met daarbij explicatie door deskundigen van de NAM. De vergadering werd namens het hoofdbestuur bezocht door André Hiemstra.
 - Op de 15 september en daarmee tegelijk met Fivelingo had de afdeling Zuidlaren haar start van het verenigingsjaar. Spreker was Jan Evenhuis die zijn visie op de JOVD

gaf. Ondergetekende bezocht namens het HB de vergadering.

- De afdeling Groningen begon het jaar met een excursie naar Delfzijl. De maquette van de Eemshaven werd bekeken en de burgemeester liet ons zijn gemeente zien. Dit vond plaats op zaterdag 16 september.
- Vrijdag 13 oktober had de afdeling Zuidlaren beeldhouwer Tjeerd Visser uitgenodigd die een praatje hield over de „Commune”. De opkomst was groot! Na afloop werd er een dropping georganiseerd.
- Dezelfde vrijdag de 13de had de afdeling Groningen Mr. K. H. Beyen op bezoek die een lezing hield en achtergrondinformatie gaf over het z.g. rapport van Rijckevorsel.
- Van de afdeling Bergen op Zoom werd een uitvoerig overzicht ontvangen van de ontplooiende activiteiten in de maanden juni, juli en augustus. Hier volgen ze:
 1. Brief aan de gemeenteraad van Bergen op Zoom over het aanleggen van een liftplaats aan de randweg.
 2. Brief aan de gemeenteraad over het eventueel bouwen van een evenementenhal. In deze brief werd tevens gereageerd op nieuwe moeilijkheden binnen het college en tussen het college en de raad (i.v.m. een VVD-wethouder). De houding van de KVP-fractie werd veroordeeld.
 3. Brief aan de gemeenteraad over een eventuele aankomst van de eerste etappe van de Tour de France 1973 in Bergen op Zoom.
 4. Brief aan de officier van justitie in Breda i.v.m. de afgelasting van een Amerikaanse week te Roosendaal n.a.v. dreigementen van onbekenden.
 5. In een ruim 4 pagina's tellend rapport wees de afdeling op de manco's van de milieunota van B. en W. De woordvoerder van D'66 in de raad gebruikte hoofdzakelijk dit rapport voor zijn kritiek.
 6. Brief aan de minister van Binnenlandse Zaken n.a.v. een motie aangenomen door de VVD en de JOVD Bergen op Zoom i.v.m. de geluidslast in de binnenstad.
 7. Ed Nijpels nam namens de JOVD Bergen op Zoom zitting in het actiecomité „Milieuverbetering Binnenstad”.

Ik besluit deze HB-tafel nu met dank aan de afdeling Bergen op Zoom voor de uitvoerige verslaggeving. Laat dit een voorbeeld zijn voor alle afdelingen. Dit soort dingen kunnen vooral aspirantleden een inzicht geven wat de JOVD eigenlijk inhoudt en daarmee werkt het stimulerend op het ledental.

duke e. p. dominicus v. d. bussche

Van de V.V.P.

Na de behandeling op de algemene ledenvergadering te Noordwijkerhout lijkt het mij nuttig in de Driemaster nog even een korte beschouwing te wijden aan de voorbereiding en coördinatie van het politieke beleid dat het hoofdbestuur voor het komende verenigingsjaar 1972-1973 voor ogen staat.

m.b.t. de interne politieke activiteiten:

In de toekomst zal het HB er naar streven naast enkele vaste commissies, zoals de Commissie Buitenlandse Politiek (Cobupo), te gaan werken met ad-hoc commissies. Dergelijke commissies dienen gevormd te worden ter voorbereiding van een door de algemene ledenvergadering te kiezen discussie-onderwerp voor het daarop volgende congres. Met dat doel is te Noordwijkerhout dan ook een ad-hoc commissie ingesteld ter voorbereiding van ons volgende congresonderwerp: 'Stadsontwikkeling in de toekomst'. (Deze commissie bestaat uit J. Weggemans, J. Ekkers, G. Meyerink, Van Dijk, mej. R. van den Berg, mej. R. Bernet, L. Hermans en de vvp).

m.b.t. de presentatie (van het politieke beleid) naar buiten:

Dit geschiedt vooral d.m.v. congresresoluties, moties en hoofdbestuurverklaringen. Het HB stelt zich voor m.b.t. haar verklaringen selectief te werk te gaan, in die zin dat alleen overgegaan wordt tot het uitgeven van HB-verklaringen als zij:

- of de politieke realiteit enigszins kunnen beïnvloeden doordat verwacht mag worden dat het onder liberalen, en met name in de VVD, een discussie losmaakt, die leidt tot een verdere bezinning op de aard van een modern en dynamisch liberalisme.
- of de politieke belangstelling onder jongeren kunnen stimuleren doordat de verklaringen betrekking hebben op onderwerpen die speciaal voor jongeren van belang zijn. Dergelijke verklaringen moeten bij voorkeur in NPJCR-verband worden afgelegd.

De eigen ledenwerving zal in onze ogen niet zo zeer gestimuleerd moeten worden door HB-verklaringen, maar veeleer door verklaringen van afdelingen en districten m.b.t. de lokale en regionale politiek. Het HB zal initiatieven in deze toejuichen (wel graag conform het bepaalde in het HR tevoren even een telefoontje naar bij voorkeur de vvp. 01710-20720). Het doen van dergelijke uitspraken immers haalt meestal op meer opvallende wijze de pers en stimuleert zo, met name in het verspreidingsgebied van de regionale krant, de belangstelling voor JOVD-afdelingen en -districten. Men leze in dit verband nog even de opmerkingen van Jan Weggemans in de Driemaster van augustus na.

m.b.t. de contacten met anderen:

De JOVD zal ook door haar contacten met anderen de bundeling van een modern en dynamisch liberalisme moeten bevorderen en zich daarbij, krachtens de uitspraak van de algemene ledenvergadering Emmen 1969, vooral moeten richten op de VVD.

M.b.t. de VVD staan daartoe voor ons in principe drie wegen open, die het HB optimaal wil benutten:

- door contacten met fractie, dagelijks bestuur en andere machts-groepen binnen de VVD, trachten daar een nieuwe mentaliteit te laten doordringen;
- door voor zover mogelijk te participeren in de interne besluitvorming en meningsvorming, in de toekomst met name m.b.t. het Liberaal Manifest;
- door nieuwe mensen te pushen trachten de samenstelling van de machts-groepen binnen de VVD te veranderen, hetgeen in Breda succes heeft gehad getuige de plaats die onze oud-voorzitter Dick Dees nu op de lijst inneemt.

Niet alleen met de VVD wil de JOVD contacten onderhouden. Ook met liberalen buiten de kring van de VVD tracht de JOVD tot een gesprek te komen. Met dat doel zal het HB dan ook de gesprekken die zij heeft met een groepje vooraanstaande D'66-ers voortzetten.

m.b.t. de Nederlandse Politieke Jongeren Contact Raad:

Deze samenwerking vindt vooral plaats binnen de Nederlandse Politieke Jongeren Contact Raad. Naar de mening van het HB is dit samenwerkingsverband van bijzonder belang voor de JOVD, zo lang het zich vooral richt op het stimuleren van een grotere politieke belangstelling onder jongeren. Tot nu toe gebeurt dat voornamelijk door gezamenlijke persverklaringen t.a.v. de problematiek die speciaal jongeren raakt en door het organiseren van manifestaties op dit gebied. Het uitgeven van brochures waarin de politieke jongerenorganisaties m.b.t. één speciaal voor jongeren belangwekkend onderwerp, hun mening kort weergeven, zal ook tot het gesteld doel bijdragen.

m.b.t. de samenwerking op internationaal niveau:

Internationale samenwerking van politieke jongerenorganisaties heeft nauwelijks enige pressie-werking tot gevolg. De belangrijkste zin van internationale contacten ligt dan ook vooral daarin, dat zij de blik kunnen verruimen. Daartoe zullen internationale organisaties waarvan de JOVD deel uitmaakt een pluriform karakter moeten hebben. Het HB hoopt dan ook binnen de World Federation of Liberal and Radical Youth bij te kunnen dragen tot het voorkomen van een verdere polarisatie, die mogelijk tot een scheuring binnen deze organisatie kan leiden. Scheuring zal namelijk het pluriforme karakter van de WFLRY aantasten en daarmee het lidmaatschap van die organisatie voor ons zinloos maken. Om die reden namen wij ook in Noordwijkerhout het besluit uit de Jeunesse Européenne Liberale te treden.

De internationale contacten zoals wij die zelf incidenteel tot stand willen brengen zullen binnen een beleid als boven beschreven moeten passen. Op korte termijn zal naar wij hopen in zo'n kader een uitwisseling tot stand komen tussen de JOVD en de Deutsche Jung Demokraten (DJD) m.b.t. de 'Toekomstige stadsontwikkeling'.

Dit onderwerp sluit aan op ons volgende congresonderwerp en het HB hoopt dan ook dat deelneming aan het Seminar met de DJD zal leiden tot een grondige en genuanceerde behandeling van de concept-resolutie van de in Noordwijkerhout ingestelde commissie ad-hoc.

De JOVD is namelijk weer hard toe aan wat feller en beter voorbereide politieke discussies in eigen kring. Wij van onze kant proberen daar alles toe bij te dragen door de concept-teksten tijdig aan de leden toe te zenden. De laatste keer heeft dit ondanks vroeg-

N.V. SCHEEPSWERVEN
voorheen

PIET HEIN
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115

meter lang. Overdekt droogdok
116x30 meter, geschikt voor
het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers
Rotterdam 010 139275
Ridderkerk 01896 3644-3409
Papendrecht
01850 3774 8329-20466

tijdige toezending van het concept 'Fundamentele uitgangspunten voor een liberaal beleid' voor zover ons bekend over het algemeen niet geleid tot

diepgaande discussies binnen de afdelingen. Dat is jammer maar nu alle zaken van huishoudelijke aard afgehandeld zijn verandert dat hopelijk in

de toekomst. Dan heeft de JOVD tenminste (ook) nog toekomst.

roy lantain, vice-voorz. politiek

STEM DEES

NR. 20

Lijst 3

Staalconstructies
voor alle doeleinden
Speciaalbedrijf voor
zwaar plaatwerk
Constructiewerkplaat-
sen

W. HUIZER n.v.

CAPELLE a/d IJSSEL
TELEFOON 01804 - 2657

bouwwerken
heiwerken
pijpleidingen
zinkers
grondboringen

VISSER & SMIT'S AANNEMING MIJ NV

PAPENDRECHT TEL. 01850-51044